

Kajsa Holmborn
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 190
kajsa.holmborn@stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

TILLSYN AV SOLARIER

Årsrapport för 2010

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens rapport för 2010

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har sedan 2008 bedrivit tillsyn över solarier i Stockholms stad. Målet för tillsynen är att förbättra strålsäkerheten på de solarier som finns i staden. 2010 besöktes 27 solarier med anmärkningar på 92 % av verksamheterna. De flesta anmärkningar avser brister i solarierör, oklarhet om solariet var utrustat med ett extra tidur samt avsaknad av Strålsäkerhetsmyndighetens affisch ”Viktigt för dig som använder solarium”. Resultaten från 2010 och från tidigare års tillsyn, visar att över 80% av de besökta verksamheterna haft en eller flera anmärkningar som krävt uppföljning av miljöförvaltningen. Det finns således ett stort behov av tillsyn på solarier i Stockholms stad.

Under 2011 kommer tillsynen fortsätta genom uppföljningsbesök av 2010 års projekt samt handlägga de ärenden som fortfarande kvarstår från tidigare år. Förvaltningen kommer även se över hur vi på nya sätt kan arbeta för att komma åt bristerna inom solarieverksamheterna.

Bakgrund

Solarietillsynen inom Stockholms stad sker i projektförform genom tillsynsbesök och informations-spridning. Projektet omfattar alla solarier i staden som är anmälningspliktiga, det vill säga de solarier som upplåts till allmänheten. Tillsynens mål är att successivt bidra till en förbättring av strålsäkerheten på dessa solarier. Förbättringen uppnås genom att förvaltningen inspekterar verksamheterna, ställer krav på åtgärder där så behövs och driver ärendena tills att åtgärderna är genomförda. Därmed minskar risken för skador på kunderna.

Riskerna med solariesolande är allvarliga. Det finns ett tydligt samband mellan solariesolande i unga år och hudcancer. Särskilt den elakartade formen malignt melanom kopplas till solariesolning. Antalet fall av hudcancer har ökat markant i hela Norden under de senaste decennierna. En enkätundersökning av svenskarnas solarievanor, som Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, publicerade under våren 2009, visade att antalet 18-24-åringar som brännskadats i solarium nästan fördubblats från år 2006 till 2008.

SSM avråder personer under 18 år, personer med ljus och känslig hud och de som har många eller stora födelsemärken, att sola solarium.

Den 1 augusti 2007 överfördes tillsynsansvaret för solarier som upplåts till allmänheten, inklusive strålskyddstillsyn, från Statens Strålskyddsinstitut till kommunen. Under 2008 var målet för miljöförvaltningen att få en bild av hur många solarier som fanns i staden och statusen på dessa. En tillsynskampanj påbörjades. Under 2008 besöktes 40 solarier och under 2009 besöktes 17 stycken. Under 2010 var målet att besöka 40 verksamheter. Totalt inspekterades 27 solarier. Den stora differensen beror på att det under året försvann inspektionsobjekt sedan det framkommit att solariet inte längre var i bruk.

Resultat

92 % av alla verksamheter som besökts under 2010 har krävt uppföljning inom ett eller flera områden. De flesta anmärkningar avser solarierör, att det var oklart om solariebädden var utrustad med ett extra tidur samt att SSM:s affisch med råd för den som solar inte finns uppsatt.

Andelen inspekterade solarier under 2010 som hade godkända rör i samtliga solariesängar var endast 19 %. Motsvarande siffra för 2008 och 2009 års tillsyn var 23 respektive 35 %. Det ska dock tas i beaktande att ett färre antal solarier inspekterades under 2009 jämfört med både 2008 och 2010.

Observera att *en* verksamhet kan alstra *flera* anmärkningar där uppföljning krävs.

Resultat	Inspektioner
Ingen anmärkning	2 av 27 (7%)
En eller flera	25 av 27 (92%)
<i>Typ av anmärkning</i>	
Rör	22 av 27
Extra tidur	14 av 27
SSM:s affisch	13 av 27
Exponeringsschema	10 av 27
Varningstext UV-strålning	10 av 27
Rörskylt	10 av 27
Märkning UV-typ	8 av 27
Timer	5 av 27
Ögonskydd	3 av 27
Egenkontroll *	17 av 27

* Den höga andelen på denna anmärkning beror på att ett flertal olika anmärkningar är inberäknade i denna kategori.

Förvaltningens synpunkter

Angående de anmärkningar som förvaltningen upptäckt i samband med inspektionerna ser miljöförvaltningen speciellt allvarligt på att det är flest anmärkningar som avser solarierör. Miljöförvaltningen ser inte heller någon förbättring i detta avseende om man jämför 2008, 2009 och 2010 års tillsyn. Visserligen innebär inte alltid en anmärkning att rören är för starka – en anmärkning kan till exempel innebära att det fattas en rörskylt eller liknande. I många solarier där felaktiga rör används finns en stor risk att bränna sig. Fel rör kan ge solariet en annan sammansättning av UVA- och UVB-strålning med annan styrka än vad som är tillåtet ur strålsäkerhetssynpunkt. Rekommenderade soltider enligt solariefabrikantens exponeringsschema blir för långa, i förhållande till vad solariet är anpassat för, och gäller inte för ett starkare solarium.

Det är också en hög andel verksamheter som fick anmärkning då det vid inspektionstillfället inte framgick om solariet var utrustat med ett extra tidur. I moderna solarier är detta inbyggt i solariet och det är därför svårt att se vid inspektion.

Andra vanliga anmärkningar var att affischen från SSM inte var uppsatt intill solariebädden samt att exponeringsschema inte var uppsatt i lokalen. Det är viktigt att exponeringsschema finns uppsatt väl synligt i lokalen så att kunden kan läsa sig till vilken soltid som är lämpligast för den egna hudtypen.

Miljöförvaltningen upplever att det är svårt att följa upp anmärkningar på solarier. En anledning till detta är att rören måste bytas regelbundet, då de förlorar effekt med tiden, och en anmärkning som uppdagades vid ett tillfälle har ersatts av en annan nästa gång vi besöker lokalen. Det är därför viktigt att ordentlig uppföljning görs och att vi ställer

tydliga krav i de fall där vi upptäcker rör som varken är originalrör eller finns på SSM:s ersättningslista.

Resultaten från 2008, 2009 och 2010 års tillsyn visar att det finns ett stort behov av tillsyn på solarier i Stockholms stad. Uppföljning från miljöförvaltningen har krävts i 80, 88 respektive 92 % av inspektionerna. Detta är en utveckling i fel riktning.

Under 2011 fortsätter tillsynen över solarier i staden. Tillsynen kommer att koncentrera sig på uppföljning av de anmärkningar som noterades under projektet 2010. Förvaltningen fortsätter också arbetet med att handlägga de uppföljningsärenden som genererats under tidigare år. En studie kommer även att utföras för att se hur förvaltningen på nya sätt kan arbeta för att komma åt bristerna inom solarieverksamheterna. Erfarenhetsutbyte med andra kommuner kan till exempel bidra till att miljöförvaltningens tillsyn effektiviseras.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 – Solarietillsyn – rapport för 2010